ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Τόμ. 7, Αρ. 3Α (2013)

Μεθοδολογίες Μάθησης

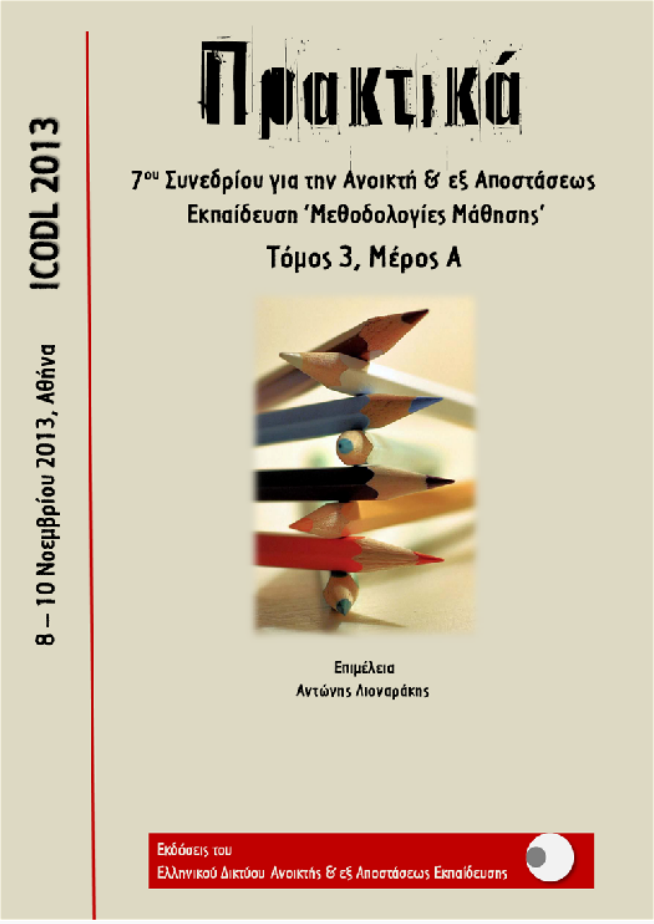

Διαδικτυακά Περιβάλλοντα για τους μαθητές της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στη Διασπορά: Βασικές αρχές σχεδιασμού.

Παναγιώτης Αναστασιάδης, Ιωάννης Σπαντιδάκης

doi: 10.12681/icodl.603

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** ΕΚΤ | **Πρόσβαση:** 17/01/2026 05:37:56

Διαδικτυακά Περιβάλλοντα για τους μαθητές της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στη Διασπορά: Βασικές αρχές σχεδιασμού.

Web Learning Environment for teaching of Greek as a second a foreign language in the Diaspora: Basic design principles

Παναγιώτης Αναστασιάδης
Αν. Καθηγητής ΠΤΔΕ Παν. Κρήτης
panas@edc.uoc.gr

Ιωάννης Σπαντιδάκης
Αν.Καθηγητής ΠΤΔΕ Παν. Κρήτης
ispantid@edc.uoc.gr

Abstract
The aim of this paper is to present the basic principles upon which designed the web learning environment for teaching and learning of Greek as a second and foreign language for students of Greek language education in the Diaspora. It focuses on the interface design of the student and the teacher environment.

Keywords: *Web Learning environment, Distance Learning Principles, Student Environment, Teacher environment*

Περίληψη
Στόχος του άρθρου αυτού είναι η παρουσίαση των βασικών αρχών με βάση τις οποίες σχεδιάστηκε το διαδικτυακό περιβάλλον μάθησης για τη διδασκαλία και μάθηση της ελληνικής ως δεύτερης και ξένης γλώσσας για τους μαθητές της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στη Διασπορά. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στον σχεδιασμό του περιβάλλοντος του μαθητή και του περιβάλλοντος του εκπαιδευτικού.

Λέξεις κλειδιά: *Διαδικτυακό Περιβάλλον Μάθησης, Αρχές Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, Περιβάλλον Μαθητή, Περιβάλλον Εκπαιδευτικού*

1. Εισαγωγή
Τα τελευταία χρόνια η δυναμική εμφάνιση της ψηφιακής τεχνολογίας, οι προηγμένες δυνατότητες που προσφέρει ο τομέας των τηλεπικοινωνιών, ή έκρηξη του διαδικτύου και των τεχνολογικών συστημάτων, δημιουργούν ένα εντελώς διαφορετικό περιβάλλον στην εργασιακή και καθημερινή ζωή εκατομμυρίων ανθρώπων σε όλο τον πλανήτη.
Ο τομέας της εκπαίδευσης, προσπαθεί να συγχρονίσει τον βηματισμό του με τις απαιτήσεις μιας εποχής, που επιτάσσει ανοιχτά, ευέλικτα, μαθητοκεντρικά συστήματα. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση καλείται να απαντήσει θετικά στις νέες προκλήσεις που αναδύονται (Αναστασιάδης, 2006).
Βασική επιδίωξη της διεπιστημονικής ομάδας σχεδιασμού της Πύλης Ηλεκτρονικής μάθησης για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας που υλοποιήθηκε από το Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ) είναι η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου περιβάλλοντος συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τους μαθητές της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στη Διασπορά..

Σκοπός της εργασίας είναι η ανάδειξη των βασικών αρχών παιδαγωγικού σχεδιασμού του διαδικτυακού περιβάλλοντος μάθησης, με στόχο στην ικανοποίηση των αναγκών των μαθητών της διασποράς σχετικά με την ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό.

Η δομή της εργασίας έχει ως εξής: Στην πρώτη ενότητα της εργασίας θα παρουσιαστούν οι βασικές αρχές σχεδιασμού του διαδικτυακού περιβάλλοντος μάθησης. Στην δεύτερη ενότητα περιγράφεται με συνοπτικό τρόπο το περιβάλλον του μαθητή το οποίο έχει σαν στόχο να τον υποστηρίξει να δομήσει γνώσεις και δεξιότητες Ανάγνωσης, Ακρόασης, Παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου και παράλληλα να δημιουργήσει κίνητρα μάθησης της ελληνικής γλώσσας και κουλτούρας. Στην τρίτη ενότητα το ενδιαφέρον εστιάζεται στο περιβάλλον του εκπαιδευτικού το οποίο σχεδιάστηκε με στόχο να του παρέχει τη δυνατότητα να δημιουργεί εύκολα και αποτελεσματικά το περιβάλλον εργασίας των μαθητών του και να διαφοροποιεί τη διδασκαλία του ανάλογα με τις ιδιαίτερες μαθησιακές τους ανάγκες.

2. Βασικές αρχές σχεδιασμού περιβάλλονταν μάθησης στο διαδίκτυο

Σημαντική προϋπόθεση για την επιτυχία του εγχειρήματος της εισαγωγής των ΤΠΕ για την αλλαγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της κουλτούρας της μάθησης (Ράπτης& Ράπτη 2002), αποτελεί η εκπόνηση διδακτικών προσεγγίσεων (Κασσωτάκης & Φλουρής, 2002) που θα ανταποκρίνονται στο νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον, σε συνδυασμό με τη συνεχή επιμόρφωση και ενθάρρυνση του σημαντικότερου πόλου της εκπαιδευτικής διαδικασίας, του εκπαιδευτικού λειτουργού (Vosniadou, & Kollias,2001).

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν απαιτείται η ταυτόχρονη συμμετοχή εκπαιδευομένων και εκπαιδευτών καθώς μπορούν οι ίδιοι να επιλέγουν τον χώρο, τον χρόνο και σε πολλές περιπτώσεις τον ρυθμό με τον οποίο θα συμμετάσχουν σε «μια ευρετική πορεία αυτομάθησης» (Lionarakis,1998; Lionarakis 2003).

Ο Βασικός στόχος ενός ολοκληρωμένου Περιβάλλοντος Μάθησης στο Διαδίκτυο , είναι η δημιουργία όλων εκείνων των απαραίτητων προϋποθέσεων - παιδαγωγικών, διοικητικών, οργανωτικών τεχνολογικών - οι οποίες θα κάνουν πράξη το όραμα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (Anastasiades, 2003).

Ένα περιβάλλον μαθησης στο διαδίκτυο αποτελείται από τρία βασικά υποσυστήματα (Αναστασιάδης, 2006):

Α. το Υποσύστημα Παιδαγωγικής Οργάνωσης της Μάθησης, το οποίο αντιμετωπίζει τους ανθρώπινους πόρους του ως μέλη μιας συνεργατικής κοινότητας μάθησης. *Β. Το Υποσύστημα Τεχνολογικής Οργάνωσης, δηλαδή τα εργαλεία, τα πρότυπα και τις μεθόδους σχεδίασης και υλοποίησης του μαθησιακού περιβάλλοντος, με βάση τις ανάγκες της κοινότητας μάθησης*

Γ. Το Υποσύστημα Κοινωνικής Οργάνωσης, το οποίο αναδεικνύει την κουλτούρα της συνεργατικής μάθησης στα πλαίσια μιας μαθητοκεντρικής διδακτικής προσέγγισης

Τα συστατικά στοιχεία ενός Περιβάλλοντος Μάθησης στο Διαδίκτυο είναι οι ανθρώπινοι, οι μαθησιακοί και οι τεχνολογικοί πόροι.

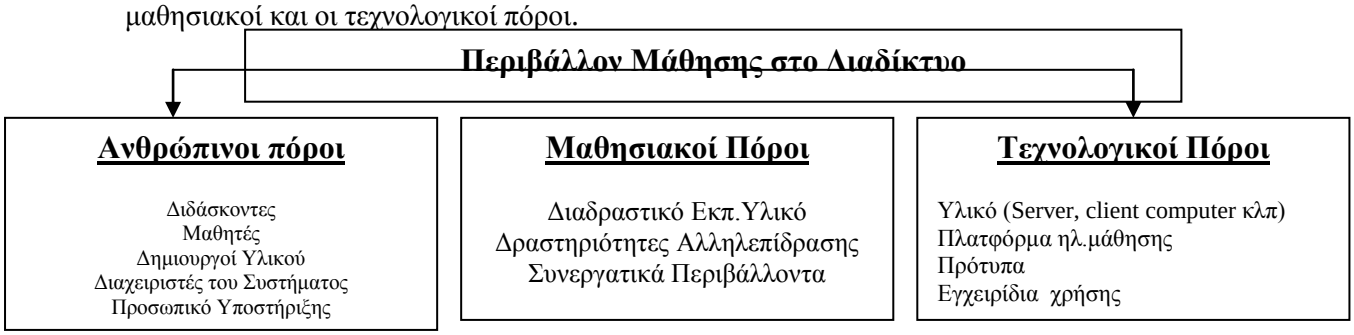

Σχήμα 1: Βασικά Υποσυστήματα ενός Περιβάλλοντος Μάθησης στο Διαδίκτυο

Τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί διάφορες προτάσεις οι οποίες υποστηρίζουν την δημιουργία μαθησιακών περιβαλλόντων στο διαδίκτυο (Graham, McNeil and Pettiford, 2000; Horton, 2000; Jolliffe, Ritter and Stevens, 2001, Karpov & Haywood, 1998). Οι περισσότερες συγκλίνουν ότι τα σημαντικά στοιχεία για τον σχεδιασμό ενός μαθησιακού περιβάλλοντος είναι οι μαθησιακοί στόχοι, οι μαθησιακές δραστηριότητες, ο ρόλος των εκπαιδευτών και των εκπαιδευομένων, η συσχέτιση των μαθησιακών στόχων με το εκπαιδευτικό υλικό, η αξιολόγηση, και το κοινωνικό περιεχόμενο της μάθησης.

Για τον σχεδιασμό του Περιβάλλοντος για τους μαθητές της διασποράς *υιοθετούνται οι Βασικές Αρχές που πρέπει να διέπουν ένα περιβάλλον μάθησης με βάση την προτεινόμενη μεθοδολογία της Αμερικάνικης Ένωσης για την εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (American Distance Education Consortium (http://www.adec.edu/)*

- Το περιβάλλον μάθησης από απόσταση θα πρέπει να διέπεται από ξεκάθαρους μαθησιακούς στόχους και να εστιάζει σε σαφώς καθορισμένα προσδοκώμενα αποτελέσματα, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων στα πλαίσια μια ανοιχτής, ευέλικτης, μαθητοκεντρικής προσέγγισης
- Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να ενθαρρύνεται έτσι ώστε να λαμβάνει ενεργά μέρος σε όλη την πορεία μάθησης, συνδυάζοντας την μάθηση μέσα από την πράξη (learning by doing), την Μάθηση με αναστοχασμό (learning by reflection), την Μάθηση μέσα από τη μελέτη περιπτώσεων (case – based learning), Μάθηση μέσα από την εξερεύνηση (learning by exploring). Η σύνδεση των μαθησιακών στόχων με μαθησιακές εμπειρίες από την πραγματική ζωή αποτελεί σημαντική προτεραιότητα
- Το περιβάλλον μάθησης θα πρέπει να συνδυάζει την χρήση των τεχνολογικών μέσων στην βάση της επίτευξης των μαθησιακών στόχων που έχουν τεθεί καλύπτοντας τις διαφορετικές ανάγκες μάθησης των εκπαιδευομένων. Η επιλογή των τεχνολογικών μέσων που θα χρησιμοποιηθούν εξαρτάται από την φύση του εκπαιδευτικού υλικού, τις τεχνολογικές δυνατότητες της ομάδας στόχου αλλά και από την γενικότερη εκπαιδευτική φιλοσοφία που διέπει το διδακτικό προσωπικό.
- Το περιβάλλον μάθησης θα πρέπει να ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση μεταξύ των ανθρώπινων πόρων του, δημιουργώντας τις συνθήκες και υποστηρίζοντας ενεργά την ανάπτυξη κοινοτήτων κοινών ενδιαφερόντων με στόχο την υλοποίηση της συνεργατική μάθησης.

Παράλληλα λήφθηκαν υπόψη οι ακόλουθες παράμετροι (Αναστασιάδης, 2006):

1. Ενδυνάμωση της τάσης για ανεξαρτησία του μαθητή: Ο μαθητής ενθαρρύνεται να είναι περισσότερο υπεύθυνος για την επιλογή του χρόνου του τόπου του ρυθμού και του περιεχομένου της μάθησης του.
2. Έμφαση σε μαθητοκεντρικά συστήματα τα οποία στηρίζουν την φιλοσοφία και την οργάνωση τους στις ανάγκες των εκπαιδευομένων.
3. Μετεξέλιξη του μαθησιακού περιβάλλοντος σε περιβάλλον συνεργασίας, σε χώρο έντονων κοινωνικών διεργασιών με κύριο στόχο την μάθηση (Κοινότητες Μάθησης)
4. Συνδυασμός εκπαιδευτικών υπηρεσιών σύγχρονης και ασύγχρονης
5. Συνδυασμός της πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλίας και μαθησιακού περιβάλλοντος στο διαδίκτυο
6. Έμφαση σε συστήματα ανοιχτού κώδικα (open source) με μεγάλες δυνατότητες προσαρμογής στις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών οργανισμών

Με βάση τις ανωτέρω αρχές σχεδιαστήκαν τα περιβάλλοντα μάθησης του μαθητή και του εκπαιδευτικού τα οποία αναλύονται στις επόμενες ενότητες.

3. Το Περιβάλλον του Μαθητή

Το περιβάλλον του μαθητή σχεδιάστηκε έτσι, ώστε να επιτρέπει:

-την *εξατομίκευση και τη διαφοροποίηση* της διδασκαλίας·

- την παροχή άμεσης και ουσιαστικής *ανατροφοδότησης* τη στιγμή που ο μαθητής την έχει ανάγκη·

- τη δημιουργία ποιοτικότερων συνθηκών *συνεργατικής* μάθησης·

τη δημιουργία κατάλληλων *προϋποθέσεων στοχασμού* που παρέχουν στους μαθητές τη δυνατότητα να αμφισβητούν, να αξιολογούν και να δομούν νέες γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και συμπεριφορές·
-τη δημιουργία των αναγκαίων προϋποθέσεων *ενεργητικής εμπλοκής* του μαθητή στο διδακτικό γίγνεσθαι·
-τη δυνατότητα *προσομοίωσης* πραγματικών ή φανταστικών φαινομένων·
- τη δυναμική και συνεχή *αλληλεπίδραση* του μαθητή με το περιβάλλον του, χωρίς να προκαλείται η γνωστική του υπερφόρτωση αλλά δημιουργώντας συνθήκες *ενεργούς εμπλοκής* και ανάπτυξης των δεξιοτήτων *κριτικής σκέψης*·
την *πρόσβαση των μαθητών σε πληροφορίες* και περιβάλλοντα, τα οποία δε θα είχαν τη δυνατότητα να προσεγγίσουν με άλλο τρόπο.
Το περιβάλλον αποτελείται από δύο διαδρομές: η πρώτη αναφέρεται στα επίπεδα γλωσσομάθειας (Α1, Α2, Β1, Β2), που έχουν οριστεί από το Συμβούλιο της Ευρώπης, Στο παρόν άρθρο περιοριζόμαστε στην περιγραφή της πρώτης διαδρομής.
Και τα τέσσερα επίπεδα γλωσσομάθειας δομούνται σε κοινές επιμέρους ενότητες: Γλώσσα, Κοινότητες μάθησης, Επικοινωνώ, Ιστορία/Μυθολογία, Παίζω, Τραγουδώ, Βιβλιοθήκη. **Γλώσσα**
Το γλωσσικό περιβάλλον των δύο πρώτων επιπέδων γλωσσομάθειας (Α1-Α2) περιλαμβάνει 18 και 9 ενότητες αντίστοιχα, οι οποίες επιμερίζονται στις εξής υπο-ενότητες: *Στόχοι, Κείμενα,* τα οποία ο μαθητής μπορεί να ακούει (Ακούω), να διαβάζει (Διαβάζω) και να διαβάζει δυνατά μαγνητοφωνώντας τη φωνή του για εξάσκηση στον προφορικό λόγο (Μιλώ), *Λεξιλόγιο, Ασκήσεις και Τεστ (*δραστηριότητες για την επεξεργασία και την εμπέδωση των γλωσσικών φαινομένων), *Μαθαίνω κι αυτό (*ο μαθητής μαθαίνει τη γλώσσα επικοινωνώντας γλωσσικά με άλλους μαθητές-χρήστες), *Παιχνίδια, Γράφω (*δραστηριότητες παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου), *Τι έμαθα (*αυτο-αξιολόγηση του μαθητή και αναστοχασμός).

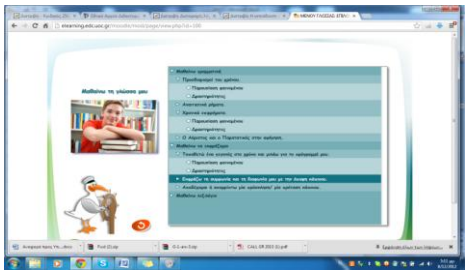

Εικόνα 1 και 2: Η οθόνη με το βιβλίο-εξερευνητή των ενοτήτων του επιπέδου Α1 και Εικόνα 4: Οθόνη από το Μαθαίνω τη γλώσσα μου

Το επίπεδο Β1, ως ένα επίπεδο μεταβατικό από το Α2 στο Β2, αποτελείται από τρία βασικά μέρη: τις 9 ενότητες/μαθήματα, το *Γράφω* και το *Κατανοώ*. Οι ενότητες/μαθήματα περιλαμβάνουν τις υποενότητες: *Στόχοι, Τι έμαθα, Λεξιλόγιο (*απόδοση της σημασίας των λέξεων με εικόνες, σκίτσα, βίντεο), *Διαβάζω (*ποικιλία κειμενικών τύπων και πολυτροπικών κειμένων), *Ακούω, Γράφω, Μιλάω, Γραμματική*.
Η ίδια λογική σχεδιασμού υιοθετήθηκε και στο επίπεδο Β2, το οποίο αποτελείται από πέντε βασικά μέρη: «*Στόχοι*», «*Ενότητες*» (συνολικά 12), «*Μαθαίνω τη Γλώσσα μου*», «*Γράφω*», «*Κατανοώ*». Στο σύνδεσμο «*Στόχοι*» βρίσκονται συγκεντρωμένοι οι στόχοι μάθησης από όλες τις 12 ενότητες που περιλαμβάνονται στο επίπεδο, ώστε ο μαθητής να πληροφορείται και να προϊδεάζεται σχετικά με το τι θα ακολουθήσει (προκαταβολικός οργανωτής) αλλά και να επιλέγει το στόχο που επιθυμεί. Οι «*Ενότητες*» επιμερίζονται στις υπο-ενότητες: *Στόχοι* (της εκάστοτε ενότητας), *Ακούω*

(δραστηριότητες άσκησης στον προφορικό λόγο), *Διαβάζω* (ποικιλία κειμενικών ειδών/τύπων και δραστηριότητες κατανόησης), *Μαθαίνω τη Γλώσσα μου* [επιμερίζεται σε τρία μέρη: *Μαθαίνω Γραμματική* (διδασκαλία μορφο-συντακτικών φαινομένων), *Μαθαίνω λεξιλόγιο* (*Θεματικό λεξιλόγιο, Παραγωγή/σύνθεση* λέξεων, *Σημασία λέξεων και φράσεων*), *Μαθαίνω να εκφράζομαι* (παρουσίαση λεκτικών επικοινωνιακών πράξεων)].

Ο σύνδεσμος «*Μαθαίνω τη Γλώσσα μου*» δομείται όπως τον αντίστοιχο σύνδεσμο εντός των ενοτήτων, με τη διαφορά ότι ο εκτός ενοτήτων σύνδεσμος αναφέρεται τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα και το λεξιλόγιο όλων των ενοτήτων, ώστε να δίνεται στο μαθητή η δυνατότητα να επιλέγει ένα συγκεκριμένο φαινόμενο με το οποίο θέλει να ασχοληθεί, χωρίς κατ' ανάγκη να περνά από τις ενότητες (δυνατότητα πολλαπλής πρόσβασης στην πληροφορία).

Στο «*Γράφω*» και «*Κατανοώ*» το περιβάλλον, ως κοινωνιογνωσιακό εργαλείο, υποστηρίζει το μαθητή με την κατάλληλη καθοδήγηση και παροχή κοινωνικών-διαδικαστικών διευκολύνσεων στην κατανόηση και την παραγωγή κειμένων (αφηγηματικών, περιγραφικών, επιχειρηματολογικών), με στόχο τη διαχείριση του συγγραφικού έργου και την ανάπτυξη των αναγκαίων ανάπτυξη των γνωστικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων.

Σε όλα τα επίπεδα υπάρχει μεγάλος αριθμός και ποικιλία δραστηριοτήτων διαφορετικών βαθμών δυσκολίας που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γλωσσικών φαινομένων και την εξάσκηση του μαθητή στην κατανόηση του προφορικού και γραπτού λόγου (το περιβάλλον ως φροντιστηριακό εργαλείο).

- **Κοινότητες μάθησης** (για το Β2 επίπεδο)

Το περιβάλλον δίνει στους μαθητές τη δυνατότητα χρήσης της γλώσσας μέσω της σύγχρονης ή ασύγχρονης επικοινωνίας τους με άλλους μαθητές-φυσικούς ομιλητές της ελληνικής ή με μαθητές της διασποράς. Μορφές επικοινωνίας είναι οι τηλεδιασκέψεις τάξεων, οι αδελφοποιήσεις, οι συνεργατικές δραστηριότητες.

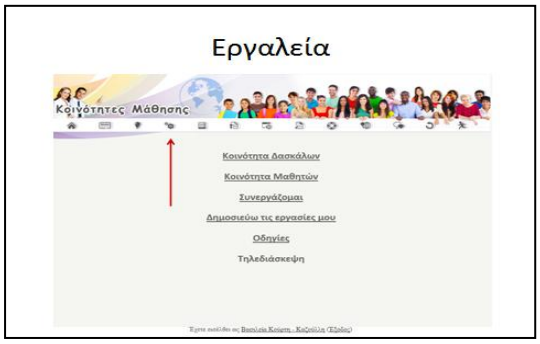

Εικόνα 3:Από τις κοινότητες μάθησης

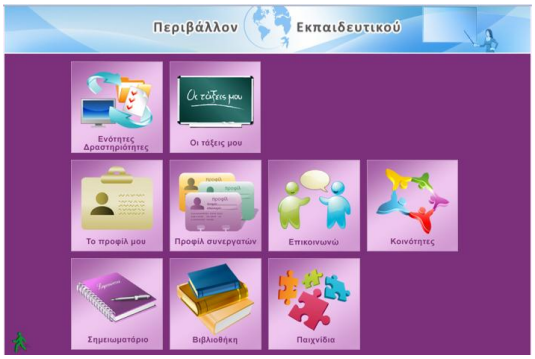

Εικόνα 4: Περιβάλλον εκπαιδευτικού

- **Επικοινωνώ**: Στόχος του «Επικοινωνώ» είναι η δυναμική αλληλεπίδραση και η συνεργατική δράση των μαθητών (είτε πρόκειται για τους μαθητές μιας τάξης, ενός σχολείου, διαφορετικών σχολείων είτε και διαφορετικών πόλεων/χωρών) αλλά και των εκπαιδευτικών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με ποικιλία δραστηριοτήτων, όπως την έκδοση εφημερίδας, τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων, ψηφιοποιημένες βιντεοσκοπημένες περιστάσεις, την ανάρτηση στην τάξη τους εργασιών, άρθρων, ανακοινώσεων, την ανταλλαγή εργασιών και σχολίων με τους άλλους μαθητές, τη δημιουργία κολάζ.
- **Ιστορία/Μυθολογία:** ανάπτυξη της ελληνικής κουλτούρας μέσα από ιστορικά κείμενα και κείμενα μυθολογίας.

- **Παίζω** παιγνιώδεις δραστηριότητες.
- **Τραγουδώ.**
- **Βιβλιοθήκη:** περιλαμβάνει εφαρμογές εργαλείων Web 2 για τη διδασκαλία της ελληνικής, για την ιστορία και τον πολιτισμό και συνδέει ψηφιακά με άλλες βιβλιοθήκες και εκπαιδευτικά κέντρα. Η Βιβλιοθήκη είναι δυναμική, δηλαδή δίνει τη δυνατότητα προσθήκης υλικού, στο οποίο θα έχουν πρόσβαση όλοι οι χρήστες, με απώτερο στόχο την ανταλλαγή της γνώσης.

Τα παραπάνω σημεία που συναποτελούν το βασικό μενού πλαισιώνονται πάντα από «**Βοήθεια**», από «**Οδηγίες πλοήγησης**» και το «**Φάκελο του μαθητή**», στον οποίο αποθηκεύει τις εργασίες και τις δραστηριότητές του και παρακολουθεί ό ίδιος ο μαθητής ή ο εκπαιδευτικός την πρόοδο του. Επίσης, σε κάθε οθόνη του μαθησιακού περιβάλλοντος υπάρχει ο σύνδεσμος «**Εκπαιδευτικός**», ο οποίος δίνει τη δυνατότητα στο μαθητή να παρακολουθεί τα σχόλια και τις οδηγίες του εκπαιδευτικού προς αυτόν ή προς το σύνολο της τάξης. Επιπλέον έχει σχεδιαστεί ο σύνδεσμος «**Σημειωματάριο – Πρόχειρο»,** που αποτελεί ένα ψηφιακό εργαλείο «εξωτερικής μνήμης», προκειμένου να διευκολύνει το γνωστικό έργο του μαθητή, και ο σύνδεσμος «**Λεξικά**» (γενικό λεξικό και λεξικό περιφράσεων) για την υποστήριξη του μαθητή στην κατανόηση και συγγραφή κειμένων.

4. Το Περιβάλλον Μάθησης του Εκπαιδευτικού

Στην Πύλη Ηλεκτρονικής Μάθησης της Ελληνικής ως δεύτερης και ως ξένης σημαντικό ρόλο διαδραματίζει το περιβάλλον του εκπαιδευτικού, το οποίο του παρέχει τις παρακάτω δυνατότητες:

- Υλοποίηση ενοτήτων και δραστηριοτήτων (Ενότητες Δραστηριότητες)
- Σχηματισμό τάξεων (Οι τάξεις μου)
- Καταγραφή του εκπαιδευτικού προφίλ (Το προφίλ μου)
- Δυνατότητα πληροφόρησης σχετικά με τα προφίλ άλλων εκπαιδευτικών (Προφίλ συνεργατών)
- Δυνατότητα επικοινωνίας (Επικοινωνώ)
- Δυνατότητα δημιουργίας κοινότητας (Κοινότητες)
- Δυνατότητα διατήρησης προσωπικών σημειώσεων (Σημειωματάριο)
- Δυνατότητα Επίσκεψης της Βιβλιοθήκης
- Δυνατότητα αλλαγής δοκιμασιών και δραστηριοτήτων στα παιχνίδια (Παιχνίδια).

Η δομή του περιβάλλοντος του εκπαιδευτικού είναι εμπνευσμένη από τη δομή των Windows 8. Δηλαδή όλες οι δυνατότητες που έχει παρέχονται σε μία οθόνη με τη μορφή κουμπιών και είναι σε μη γραμμική μορφή .

- **Υλοποίηση ενοτήτων και δραστηριοτήτων** (Ενότητες Δραστηριότητες)

Μετά την εγγραφή του στο περιβάλλον και έχοντας πάντα ως σημείο αναφοράς το γεγονός ότι πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο ηλεκτρονικό περιβάλλον μάθησης, ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει δικές του ενότητες, δραστηριότητες και παιγνίδια στη βάση των παιδαγωγικών αναγκών του μαθητών του. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να προσθέσει ή να αφαιρέσει κείμενα, εικόνες, δραστηριότητες πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχησης, συμπλήρωσης, συμπλήρωση από επιλογή και σωστού – λάθους. Το περιβάλλον με τον τρόπο αυτό αποκτά χαρακτηριστικά ανοικτού περιβάλλοντος και μπορεί να εμπλουτίζεται και να εξελίσσεται συνεχώς, για να ικανοποιεί σε μια βάση διαφοροποίησης και εξατομίκευσης της διδασκαλίας τις ποικίλες και μεταβαλλόμενες ανάγκες των μαθητών.

- **Σχηματισμός τάξεων** (Οι τάξεις μου)

Η παραπάνω δυνατότητα σε συνδυασμό με την καταγραφή του μαθησιακού προφίλ των μαθητών του και των μαθησιακών επιδόσεων που κρατά το περιβάλλον ως φροντιστηριακό εργαλείο στο περιβάλλον τάξης του μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στην ικανοποίηση των ιδιαίτερων μαθησιακών αναγκών. Εκτός δηλαδή, από το σχεδιασμό δραστηριοτήτων που έχει ανάγκη κάποιος μαθητής του ή ομάδα μαθητών του εκμεταλλευόμενος όλες τις δυνατότητες των φροντιστηριακών εργαλείων της Γλωσσικής Μάθησης Υποστηριζόμενης από τον Υπολογιστή (ΦΕ-ΓΜΥΥ), ο εκπαιδευτικός μπορεί να παίρνει πληροφορίες σχετικά με την ημερομηνία και με το χρόνο εμπλοκής του μαθητή σε κάθε ενότητα- δραστηριότητα καθώς και το ποσοστό επιτυχίας του σε κάθε δραστηριότητα. Η πληροφόρηση αυτή βοηθά σημαντικά τον εκπαιδευτικό να θέσει ρεαλιστικούς στόχους και να πάρει αποτελεσματικότερες διδακτικές αποφάσεις προς όφελος των μαθητών του. Μπορεί, επίσης, να στείλει μήνυμα σε κάθε μαθητή του.

- **Δυνατότητες επικοινωνίας (Επικοινωνώ)**

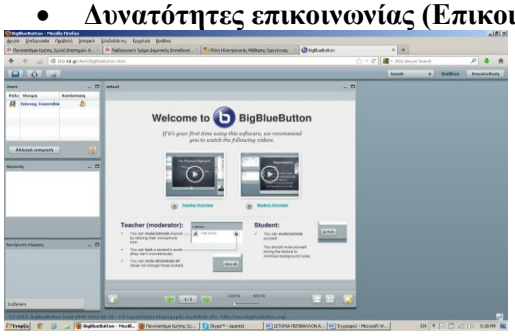

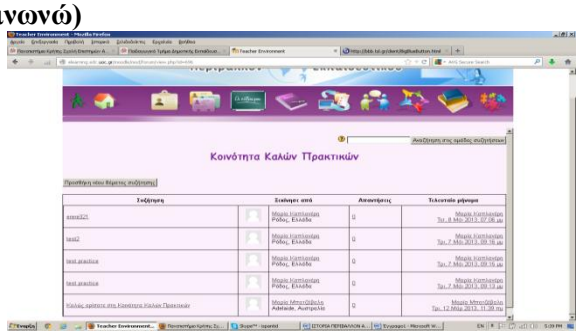

Εικόνες 5 και 6 από το επικοινωνώ των εκπαιδευτικών

Ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να συζητήσει σύγχρονα και ασύγχρονα με άλλους εκπαιδευτικούς θέματα διδασκαλίας και μάθησης της ελληνικής ως δεύτερης και ως ξένης γλώσσας, να μοιραστεί καλές πρακτικές, προβληματισμούς, δραστηριότητες και οτιδήποτε μπορεί να είναι χρήσιμο για διδακτική χρήση. Επίσης, είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι μπορεί να επικοινωνεί με τους μαθητές του στέλνοντας μηνύματα, να επικοινωνεί τόσο με τους μαθητές του όσο και με τους άλλους εκπαιδευτικούς μέσω video conferencing, καθώς και να δημιουργεί forum τάξης, προκειμένου να ενθαρρύνει τους μαθητές του να ανταλλάσσουν γνώμες, εργασίες αλλά και να αναπτύσσουν διαλόγους.

- **Δυνατότητα δημιουργίας κοινότητας (Κοινότητες)**

Οι μαθητές στο πεδίο των «Κοινοτήτων» μπορούν να διαβάσουν ανακοινώσεις σχετικά με τις αδελφοποιήσεις τάξεων που βρίσκονται σε εξέλιξη ή για αδελφοποιήσεις που έχουν ολοκληρωθεί. Υπάρχουν, επίσης, ψηφιακά εργαλεία χρήσιμα για να υποστηρίξουν τους μαθητές να ολοκληρώσουν την ομαδική εργασία που έχουν αναλάβει και να διαβάσουν όλες τις συνεργατικές δραστηριότητες των Κοινοτήτων Μάθησης. Επιπλέον, υπάρχουν όλες οι πληροφορίες σχετικά με εν εξελίξει διαγωνισμούς και επαίνους των Κοινοτήτων Μάθησης.

Οι κοινότητες συνθέτουν το πεδίο χρήσης της γλώσσας. Οι μαθητές επικοινωνούν κάνοντας χρήση της ελληνικής γλώσσας, ικανοποιώντας τις επικοινωνιακές τους ανάγκες και αναπτύσσοντας τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες. Να επισημανθεί πως τα τυχόν προβλήματα που συναντούν οι μαθητές κατά την επικοινωνία γίνονται διδακτικοί στόχοι είτε στο πεδίο για τη μάθηση της γλώσσας και της χρήσης της πύλης ως φροντιστηριακού εργαλείου είτε στο πεδίο του «Γράφω», όπου η πύλη

χρησιμοποιείται ως κοινωνιογνωσιακό εργαλείο. Για παράδειγμα, ένα πρόβλημα για την αποτελεσματικότερη χρήση του αορίστου σε συνθήκες επικοινωνίας μπορεί να οδηγήσει ένα μαθητή του Β2 επιπέδου στην ανάλογη ενότητα και δραστηριότητες.
Τέλος, ο εκπαιδευτικός έχει πρόσβαση στο προφίλ των συναδέλφων εκπαιδευτικών, στη βιβλιοθήκη που ουσιαστικά είναι μία βάση δεδομένων με πληροφορίες, βιβλία και χρήσιμες υπερσυνδέσεις που θα τον βοηθήσουν να ενισχύσει τη διδασκαλία του. Έχει πρόσβαση στις κοινότητες μάθησης και το προσωπικό του σημειωματάριο.

5. Συμπεράσματα:
Ο σχεδιασμός αποτελεσματικών περιβαλλόντων μάθησης και διδασκαλίας είναι μια πρόκληση και σε θεωρητικό-ερευνητικό και πρακτικό-διδακτικό επίπεδο. Στην πρόκληση αυτή προσπάθησε να ανταποκριθεί η διεπιστημονική ομάδα Παιδαγωγών, Γλωσσολόγων και Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων του ΕΔΙΑΜΜΕ, οι οποίοι κατά το σχεδιασμό του συγκεκριμένου περιβάλλοντος επιχείρησαν να μετουσιώσουν στην πράξη την αρμονική σύζευξη θεωρητικών αρχών από το πεδίο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, των θεωριών μάθησης, της Διδακτικής της Γλώσσας και της Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας.

Βιβλιογραφία

Anastasiades, P. (2005a). Synchronous Vs Asynchronous Learning? Principles, Methodology and Implementation Policy of a Blended Learning Environment for Lifelong Learning, at the University of Crete. *Proceedings of the ED-MEDIA 2005 World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia and Telecommunications, (AACE),* Montreal, June 27-July 2, 2005 Canada, Association for the Advancement of Computing in Education.

Graham, D., McNeil, J. and Pettiford, L., (2000). *Untangled web: developing teaching on the Internet*, Pearson Education, Harlow, UK.

Horton, S., (2000). *Web teaching guide: a practical approach to creating course web sites*, Yale University Press, London, UK.

Jolliffe A, Ritter J Stevens D. (2001) *The Online Hanbook: Developoing and using Web Based Learning*, London: Kogan Page

Karpov Y.V &. Haywood H.C. (1998) Two ways to elaborate Vygotsky's concept of mediation. Implications for instruction. *American Psychologis*, January, 27–36

Lionarakis A., (2003) A preliminary framework for a theory of Open and Distance Learning – the evolution of its complexity, *12th Conference of the European Distance Education Network*, Rhodes, June 15 – 18

Lionarakis, A. (1998) *Polymorfic Education: a pedagogical framework for open and distance learning in Universities in a digital era*. Transformation, Innovation and Tradition – Roles and Perespectives of Open and Distance Learning, Vol.2, University of Bologna, Italy,.499-504.

Vosniadou, S. and Kollias, V. (2001) Information and Communications Technology and the problem of Teacher Training: Myths, Dreams and the Harsh Reality. *Themes in Education*, 2(4), 341-365.

Αναστασιάδης, Π. (2006). Περιβάλλοντα Μάθησης στο Διαδίκτυο και Εκπαίδευση από Απόσταση. Στο Α. Λιοναράκης, επιμ., Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης – Στοιχεία θεωρίας και πράξης. Αθήνα: Προπομπός

Κασσωτάκης Μ, Φλουρής, Γ. (2002) *Μάθηση και Διδασκαλία*, Αθήνα 2002

Ράπτης Α, και Ράπτη (2002). Δυνατότητες αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών για την αλλαγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της κουλτούρας της μάθησης: η σημασία της παιδαγωγικής μόρφωσης των εκπαιδευτικών και η υστέρηση της εκπαιδευτικής πολιτικής στη χώρα μας.» 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο του Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής με θέμα «Η Εκπαίδευση τον 21ο αιώνα. Ιούνιος 2002» 1 Τεύχος του περιοδικού.